КӨШІРМЕ
КОПИЯ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АТЫНАН
ШЕШІМ

2025 жылғы 20 ақпан № 2301-24-00-2/3892 іс Атырау қаласы

Атырау облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық соты құрамында:
төрағалық етуші судья Ж.М. Момынжанов,
сот отырысының хатшысы ретінде Ш.М.Борисованың қатысуымен,
ашық сот отырысында қойылған талап бойынша азаматтық істі қағңрады:

ТАЛАП ҚОЮШЫ:
«Атырау қалалық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» мемлекеттік мекемесі

ЖАУАПКЕР:
«TenderMart» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

ТАЛАП ҚОЮШЫНЫҢ ТАЛАПТАРЫ:
Мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану

СОТҚА ҚАТЫСҚАНДАР:
талап қоюшы өкілі Ж.Ә.Мырзағалиева
жауапкер өкілі А.А.Конарбаева
аудармашы Ф.Ш.Кайыргалиева

СИПАТТАУ БӨЛІГІ:

2024 жылғы 22 қарашада «Атырау қалалық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – Тапсырыс беруші/Бөлім) мен «TenderMart» жауапкершілігі шектеулі серіктестік (бұдан әрі – Өнім беруші/Серіктестік) арасында мемлекеттік сатып алу туралы №125 шарт (бұдан әрі - шарт) жасалып, жауапкер «Принтер 4 дана» сатып алу бойынша (бұдан әрі - тауар) қызметті шарт жасалған күннен бастап 15 күнтізбелік күннің ішінде көрсетуге міндеттенген.

Шарттың қолдану мерзімі 2024 жылғы 31 желтоқсанға дейін белгіленген, жалпы бағасы 246 000 теңге.

Шарт жасалғаннан кейін жауапкер орындалуды қамтамасыз ететін 3 пайыз, яғни 7 392 теңге бастапқы жарнаны төлеген.

2024 жылғы 6 желтоқсанға дейін жауапкер шарт бойынша міндеттемелерін орындауға міндетті болған.

2024 жылғы 27 қарашада Серіктестік тауарды Бөлімге жеткізген.

2024 жылғы 27 және 28 қарашада Бөлім мемлекеттік сатып алу веб-порталы арқылы Серіктестікке жеткізілген тауардың техникалық ерекшелікке сай келмейтіндігін хабарлаған.

2024 жылғы 29 қарашада Бөлім веб-портал арқылы жеткізілген тауардың техникалық ерекшелікке сай келмейтіндігін хабарлап, тауарды техникалық ерекшелікке сәйкес келетін тауармен ауыстыруды сұраған. Ауыстырмаған жағдайда шартты біржақтама бұзатындығын ескерткен.

2024 жылғы 03 желтоқсанда Бөлім жеткізілген тауардың техникалық ерекшелікке сәйкес келмейтіндігі туралы акт жасап, Серіктестікке электрондық почта арқылы жолдаған.

2024 жылғы 12 желтоқсанда Бөлім бірнеше рет веб-портал арқылы 3 күннің ішінде жеткізілген тауарды техникалық ерекшелікке сәйкес келетін тауармен ауыстыруды сұрап, ауыстырмаған жағдайда шартты біржақтама бұзатындығын хабарлаған.

2024 жылғы 26 желтоқсанда Бөлім веб-портал арқылы шартты бұзу ниеті туралы хабарлама жолдап, сол күні шартты біржақтама бұзған.

Бөлім Серіктестің шарт бойынша міндеттемелерін орындамағанын негізге алып, оны мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тануды, 2 957 теңге тұрақсыздық айыбын өндіруді сұраған.

Атырау облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының 2025 жылғы 10 қаңтардағы ұйғарымымен талап қоюдың тұрақсыздық айыбын өндіру туралы бөлігі қараусыз қалдырылды.

Пікірінде жауапкер талап қоюды мойындамай, 2024 жылғы 27 қарашадағы жеткізілген тауар талап қоюшымен қабылданбағанын, Бөлімнің техникалық ерекшелікке сай келмейтін тауарды ауыстыру үшін уақыт қажеттілігі және тиісті тауар жолда екендігі туралы жазбаша хабарға қарамастан, заңсыз шартты біржақтама бұзғанын көрсетіп, талап қоюды қанағаттандырудан бас тартуды сұраған.

Сотта талап қоюшы өкілі Ж.Ә.Мырзағалиева талап қоюды қолдап, толық қанағаттандыруды сұрады.

Жауапкер өкілі А.А.Конарбаева талап қоюды мойындамай, пікірде көрсетілген уәждерін қолдап, тұрақсыздық айыбының төленгенін көрсетіп, талапты қанағаттандырудан бас тартуды сұрады.

УӘЖДЕУ БӨЛІГІ:

Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінің (бұдан әрі – АК) 272, 277-баптарына сәйкес, міндеттеме – міндеттеме шарттары мен заң талаптарына сәйкес тиісінше және мерзімінде орындалуға тиіс.

Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңының (2024 жылғы 31 желтоқсанға дейін қолданыста болған) 12-бабы

4-тармағының 3)-тармақшасына сәйкес (бұдан әрі - Заң), мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар тізілімі өздерімен жасалған мемлекеттік сатып алу туралы шарттар бойынша өз міндеттемелерін орындамаған не тиісті түрде орындамаған өнім берушілердің тізбесін білдіреді.

Шарт міндеттеменің туындауының негізі болып табылады.

Серіктестік шарт бойынша өзіне алған міндеттемелердің толық және тиесілі орындалуын қамтамасыз етуге тиіс.

Іс-құжатарына сәйкес, жауапкер шарт бойынша міндеттемелерін 2024 жылғы 6 желтоқсанға дейін орындауға міндетті болған.

Шарттың 4.2 тармағына сәйкес, осы шарт шеңберінде жеткізілген тауарлар техникалық ерекшелікте көрсетілген стандарттарға сәйкес немесе олардан жоғары болуы тиіс.

Сотта анықталғаны, Серіктестіктің 2024 жылғы 27 қарашада жеткізген тауары техникалық ерекшелікке сәйкес келмейді.

Бұл мән-жайды тараптар дауласпайды.

Шарттың 4.3 тармағына сәйкес, егер тексеру кезінде жеткізілген тауарлардың нәтижелері техникалық ерекшеліктің (шартқа 2-қосымша) талаптарына сәйкес келмейді деп танылса, Өнім беруші, Тапсырыс беруші тарапынан ешқандай қосымша шығынсыз, техникалық ерекшелік талаптарына сәйкессіздіктерді жою бойынша шараларды тексеру сәтінен бастап 3 жұмыс күні ішінде қолданады.

Сотпен анықталғаны, Бөлім 2024 жылғы 27, 28, 29 қарашада Серіктестікке жеткізілген тауардың техникалық ерекшелікке сай келмейтіндігін хабарлап, тауарды техникалық ерекшелікке сәйкес келетін тауармен ауыстыруды сұраған және ауыстырмаған жағдайда шартты біржақтама бұзатындығын ескерткен.

Сонымен қатар, 2024 жылғы 03 желтоқсанда Бөлім жеткізілген тауардың техникалық ерекшелікке сәйкес келмейтіндігі туралы акт жасаған.

Оның үстіне, Бөлім 2024 жылғы 12 желтоқсанда жауапкерге бірнеше рет веб-портал арқылы 3 күннің ішінде жеткізілген тауарды техникалық ерекшелікке сәйкес келетін тауармен ауыстыруды сұрап, ауыстырмаған жағдайда шартты біржақтама бұзатындығын хабарлаған.

Алайда, Серіктестік техникалық ерекшелікке сәйкес келетін тауарды шартта көрсетілген мерзімде Бөлімге жеткізбеген.

Бұл мән-жай шарттың 2024 жылғы 26 желтоқсанда біржақтама бұзылуына себеп болған.

Демек, істі қарау кезінде тараптардың міндеттері АК-нің 403-бабының күшімен тоқтатылған.

АК-нің 359-бабының 1, 2-тармақтарына сәйкес, борышқор кінәлі болған кезде, егер заңдарда немесе шартта өзгеше көзделмесе, міндеттемені орындамағаны және (немесе) тиісті дәрежеде орындамағаны үшін жауап береді. Егер борышқор міндеттемені тиісті дәрежеде орындау

үшін өзіне байланысты шаралардың барлығын қолданғанын дәлелдесе, ол кінәсіз деп танылады.

Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырған кезде міндеттемені орындамаған немесе тиісті дәрежеде орындамаған адам, егер бой бермейтін күштің, яғни осы жағдайлар кезіндегі төтенше және тойтаруға болмайтын мән-жайлардың (дүлей құбылыстар, соғыс қимылдары, төтенше жағдай және т.б.) салдарынан тиісті дәрежеде орындауға мүмкіндік болмағандығын дәлелдей алмаса, мүліктік жауаптылықты көтереді. Ондай мән-жайларға, атап айтқанда, міндеттемені орындау үшін қажетті тауарлардың, жұмыстардың немесе қызмет көрсетудің рынокта болмауы жатпайды.

Заңдарда немесе шартта жауапкершіліктің және одан босатылудың өзге негіздері ескерілуі мүмкін.

Жоғарыда келтірілген материалдық құқық нормаларын құқықтық талдаудан шығатыны, қарастырылып отырған жағдайда Өнім берушіні мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану өзінің құқықтық мәні бойынша шарттық міндеттемелерді орындамағаны үшін санкция болып табылады.

Өнім берушіні азаматтық-құқықтық жауапкершіліктің бұл түріне тарту, ол кінәлі болған жағдайда ғана жол беріледі. Жауапкерді мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану туралы талапты қанағаттандыру үшін міндеттемені бұзудың бір ғана фактісінің болуы жеткіліксіз, бұл ретте бұзушылықтар елеулі және тапсырыс беруші үшін жағымсыз салдарға әкеп соқтыруы талап қоюды қанағаттандыруға негіз болып табылады.

Сот, Өнім берушіні шарттық міндеттемелерді тиісті түрде орындамағаны үшін кінәлі деп табады. Ол жіберген бұзушылықтар Тапсырыс беруші үшін жағымсыз салдарға әкелген, өйткені Тапсырыс беруші шартты жасасу кезінде үміт артуына құқылы болғанынан едәуір дәрежеде айрылған.

Бұл мән-жайлар Тапсырыс беруші ұсынған іске қатысты, жарамды және анық критерийлерге сәйкес келетін сот отырысында зерттелген дәлелдемелермен расталады.

Бұл мән-жайды кері шығаратын және техникалық ерекшелікке сәйкес келетін тауарды жеткізгендігін растайтын дәлелдемелерді жауапкер АПК-нің 72-бабына сай сотқа ұсынбады. Бұл оның процессуалдық олқылықтары болып табылады.

Тараптардың қолында бар дәлелдемелерді сотқа ұсынбау осы дәлелдемелерді апелляциялық, кассациялық сатылардағы сотқа ұсыну мүмкіндігін болдырмайды (АПК-нің 73-бабының 1-бөлігі).

Өз кезегінде, сотқа шешімді болжамдаудың негізінде құрастыруға тыйым салынған.

Осылайша, жауапкердің шарт талаптарын орындамауы оған Заңның 12-бабы 4-тармағының 3) тармақшасында көзделген салдарға әкеп соғады.

Жоғарыда көрсетілген негіздерге байланысты және қолданыстағы заң талаптарына сәйкес, сот жауапкердің шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамағанын, шарттың біржақтама бұзылғанын, нәтижесінде тапсырыс беруші үшін жағымсыз салдарлар туындап, Заңның 12-бабы 4-тармағында белгіленген мерзімде сотқа жүгінгенін ескеріп, әділдік пен ақылға сыйымдылық өлшемшарттарын негізге ала отырып, талап қою қанағаттандырылып, жауапкер мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп танылуға жатады деген тұжырымға келеді.

АПК-тің 117-бабына сәйкес, жауапкерден мемлекет кірісіне 1 846 (2024 жылғы 0,5 АЕК=1 8460 теңге) теңге мемлекеттік баж өндірілуі қажет.

ҚАРАР БӨЛІГІ:

АПК-нің 223-226-баптарын басшылыққа ала отырып, сот

ШЕШІМ ЕТТІ:

Талап қоюшы «Атырау қалалық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» мемлекеттік мекемесінің жауапкер «TenderMart» жауапкершілігі шектеулі серіктестігіне мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану туралы талап қоюы қанағаттандырылсын.

«TenderMart» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп танылсын.

«TenderMart» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінен мемлекет кірісіне 1 846 (бір мың сегіз жүз қырық алты) теңге мемлекеттік баж өндірілсін.

Шешімге түпкілікті нысанда шығарылған күннен бастап, ал сот талқылауына қатыспаған тұлғалар өздеріне шешімнің көшірмелері жіберілген күннен бастап бір ай ішінде Атырау облыстық сотының азаматтық істер бойынша сот алқасына Атырау облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық соты арқылы апелляциялық шағым немесе прокурордың өтінішхаты келтіруге мүмкін.

Судья **Ж.М. Момынжанов**

Көшірме дұрыс
Судья **Ж.М. Момынжанов**

Шешім заңды күшіне 2025 жылы 21 мамыр енді.

Судья **Ж.М. Момынжанов**